



NEYTENDASTOFA

Ákvörðun nr. 25/2010

Auglýsingar Sparnaðar ehf. um 100% fjármagnsvernd – örugga ávöxtun

I. Erindið

Neytendastofu barst erindi NBI hf., Landsbankans, með bréfi, dags. 28. ágúst 2009, þar sem kvartað er yfir auglýsingum Sparnaðar ehf. á Bayern Líf lífeyristryggingum.

Í erindinu segir að í auglýsingum Sparnaðar sé notast við fullyrðingarnar „100% fjármagnsvernd – örugg ávöxtun“, „Þegar um er að ræða þitt eigið fjárhagslegt öryggi á efri árum verður eitt sífellt mikilvægara! Að fjárfestingin sé 100% örugg til þess að þú getir notið eftirlaunaaldursins – óháð því hvaða aldri þú nærð“ og „Nánari upplýsingar um 100% örugga fjárfestingu er að finna á www.sparnadur.is eða þú hringir einfaldlega í einn af okkar vottuðu ráðgjöfum“.

Samkvæmt 9. gr. laga nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu eru viðskiptahættir villandi ef þeir eru líklegir til að blekkja neytendur eða eru með þeim hætti að neytendum eru veittar rangar upplýsingar í þeim tilgangi að hafa áhrif á ákvörðun þeirra um viðskipti. Í töluliðum a. – g. 9. gr. laganna sé nánar skilgreint hvaða upplýsingar átt sé við. Ákvæði b. liðar fjalli um helstu einkenni vöru eða þjónustu, t.d. notkun, samsetningu eða árangur sem vænta megi af notkun hennar.

Yfirlýsing í auglýsingum um að vara sem sé tengd breytingum á fjármálamörkuðum sé 100% örugg eigi sér varla stoð í raunveruleikanum þar sem breytingar á fjármálamörkuðum geti verið töluverðar eins og hafi komið í ljós á undanförunum mánuðum. Árangur vörunnar geti því verið háður breytingum og því ekki hægt að halda því fram að varan sé 100% örugg þar sem fjármálafyrirtæki geti farið á hliðina, hætt rekstri eða fjármálamarkaðir lækkað verulega.

Landsbankinn fer því fram á að Neytendastofa taki framangreindar auglýsingar til skoðunar á grundvelli laga nr. 57/2005.



II.

Málsmeðferð

1.

Sparnaði var sent erindi Landsbankans til umsagnar með bréfi Neytendastofu, dags. 28. september 2009. Í bréfinu kom fram að auk b. liðar 1. mgr. 9. gr. laga nr. 57/2005 teldi stofnunin ákvæði 5. og 8. gr. sömu laga einnig geta komið til álita í málinu.

Svar Sparnaðar barst stofnuninni með bréfi, dags. 22. október 2009. Í bréfinu kemur fram að tilvísun Landsbankans og notkun á orðalaginu „vöru sem er tengd breytingum á fjármálamörkuðum“ bendi til þess að nokkurs misskilnings gæti hjá bankanum varðandi möguleika launafólks á ráðstöfun lífeyrisiðgjalda sem þeir hafi beinan ráðstöfunarrétt yfir. Rétt sé því að útskýra þann mun sem sé annars vegar á lífeyrissparnaði og hins vegar lífeyristryggingum.

Í 8. gr. laga nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, komi fram að launamenn geti gert samning við þá aðila sem tilgreindir séu í 3. mgr. greinarinnar um tryggingavernd á grundvelli iðgjalda sem þeir hafi beinan ráðstöfunarrétt fyrir skv. 1. mgr. 5. gr. laganna. Í 3. mgr. 8. gr. komi svo fram að þeir aðilar geti verið: viðskiptabankar, sparisjóðir og verðbréfafyrirtæki skv. lögum um fjármálafyrirtæki (1), líftryggingarfélag sbr. lög um váttryggingarstarfsemi (2) og lífeyrissjóðir (3).

Í 4. mgr. 5. gr. reglugerðar nr. 698/1998, um ráðstöfun iðgjalds til lífeyrissparnaðar og viðbótartryggingarvernd, komi svo m.a. fram að geri einstaklingur samning við líftryggingafélag ráðstafi hann iðgjaldi sínu því til greiðslu iðgjalds af tryggingu en ekki t.d. inn á fjárvörslureikning, í sjóð eða á innlánsreikning. Það sé því eðlismunur á því að ráðstafa iðgjaldi til viðbótarlífeyris í tryggingu eða til ávöxtunar hjá lífeyrissjóði eða fjármálastofnun. Lífeyristryggingar feli í sér viðbótarlífeyrissparnað með sama hætti og greiðslur til lífeyrissjóða eða fjármálastofnana nema hvað réttindaávinnsla sé sammingsbundin í stað þess að iðgjaldinu sé ráðstafað beint til kaupa á fjárfestingaafurðum.

Sparnaður sé umboðsaðili, sbr. lög nr. 32/2005, um miðlun váttrygginga, fyrir þýska líftryggingarfélagið Bayern–Versicherung Lebensversicherung AG sem hafi heimild til að bjóða vörur sínar hér á landi án stofnunar útibús, sbr. 65. gr. laga nr. 60/1994 um váttryggingarstarfsemi. Sparnaður bjóði því vörur frá hinu þýska félagi og byggi fullyrðingar í auglýsingum þess því á starfsemi hins þýska félags. Fjármálaráðuneytið hafi staðfest að skilmálar sem gildi um trygginguna uppfylli skilyrði laga nr. 129/1997 um skyldutryggingar lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, sbr. 10. gr. laganna.



Í skilmálunum sem um trygginguna gildi komi eftirfarandi fram: „Þegar (flýttar) lífeyrisgreiðslur hefjast er tryggt að í minnsta lagi öll þegar innborguð iðgjöld verði endurgreidd í formi (flýtt) lífeyris (iðgjaldavarðveislutrygging).“ Fullyrðing um 100% fjármagnsvernd vísi til þess sanningsákvæðis. Í skilmálunum komi einnig fram að tryggð sé 2,25% lágmarksávöxtun á þá fjárhæð sem nemi innborguðu iðgjaldi að frádregnum kostnaði. Fullyrðing um örugga ávöxtun vísi til þessa sanningsákvæðis.

Því sé um að ræða sanningsbundin loforð þar sem félagið skuldbindi sig til að greiða út fjárhæð í tryggingu sem sé að minnsta kosti samsvarandi mótteknum innborguðum iðgjöldum og að viðbættum minnst reiknuðum árlegum 2,25% vöxtum af þeirri fjárhæð sem samsvari mótteknum iðgjöldum að frádregnum kostnaði. Réttindaávinnslan sé því ekki tengd breytingum á fjármálamörkuðum eins og Landsbankinn haldi fram heldur sanningsbundin. Upplýsingar um einkenni vörunnar geti því ekki talist rangar með tilliti til þess hvaða árangurs megi vænta af notkun hennar. Vert sé þó að geta þess að réttindaávinnslan (ávöxtun) geti samkvæmt skilmálum tryggingarinnar verið hærri en 2,25% og hefur raunar verið það undanfarin ár. Ekki sé þó talið að b. lið 1. mgr. 9. gr. laga nr. 57/2005 sé beint að slíkum jákvæðum árangri.

Í 4. mgr. 6. gr. laga nr. 57/2005 sé tiltekið að fullyrðingar sem fram komi í auglýsingum, eða með öðrum hætti, þurfi fyrirtæki að geta fært sönnur á. Séu skilmálar, sem um trygginguna gilda, skoðaðir komi í ljós að fullyrðingar Sparnaðar séu réttar. Auglýsingarnar eigi þar af leiðandi fullan rétt á sér. Landsbankinn vísi hvergi til tiltekinnna skilmála eða ákvæða tryggingarsamnings til að hrekja þá fullyrðingu að um 100% vernd sé að ræða heldur vísa þeir til almennra, og þar af leiðandi hugsanlegra, breytinga á fjármálamarkaði án þess að skýr tengsl séu dregin upp milli vörunnar og fjármálamarkaða. Að mati Sparnaðar sé ámælisvert að slík kvörtun berist án frekari rökstuðnings. Eðli þeirrar vöru sem Sparnaður bjóði upp á standi fyllilega undir þeim fullyrðingum sem fram komi í auglýsingunum.

Í 9. gr. laga nr. 57/2005 sé að finna skilgreiningu á viðskiptaháttum sem teljist villandi og þar af leiðandi óréttmætir og bannaðir, sbr. 5. og 8. gr. laganna. Í þeim tilvikum sem fallist hafi verið á að auglýsingar eða fullyrðingar stangist á við 9. gr. hafi verið talið sannað að upplýsingar og/eða fullyrðingar séu rangar. Í þeim tilvikum sem sýnt hafi verið fram á að fullyrðingar séu réttmætar hefur eðli málsins samkvæmt ekki verið talið að fullyrðingar varði við lögin.

Af framansögðu megi vera ljóst að þeir skilmálar sem bjóðist vegna viðbótarlífeyris hjá Sparnaði feli í sér loforð um 100% fjármagnsvernd á innborguðum iðgjöldum og loforð um örugga ávöxtun. Ljóst sé af framansögðu að tilvísun Landsbankans til b. liðar 1. mgr. 9. gr. laga nr. 57/2005 fái ekki með nokkru móti staðist. Þrátt fyrir að grundvöllur erindis Landsbankans sé rangur þykir engu að síður rétt að upplýsa í stuttu máli með hvaða hætti fjármagnsvernd og ávöxtun séu tryggð.



Eins og fyrr segi er varan ekki beintengd fjárfestingum í verðbréfum eða öðrum afurðum á fjármáلامarkaði. Loforð um greiðslu lífeyristryggingarinnar byggi, líkt og hjá öðrum tryggingarfélögum, á bótasjóði hins þýska félags. Eftirlit með bótasjóðnum sé í höndum þýska fjármálaeftirlitsins. Líkt og þekkt er hér á landi sé váttryggingarskuld reiknuð með aðferðum tryggingarstærðfræðinnar. Ekki sé þörf á að útlista nákvæmlega eðli og tilgang bótasjóða en látið nægja að geta þess að þeir séu til að tryggja að til sé fé til að mæta skuldbindingum váttryggingarfélaga um tryggingar (váttryggingarskuld). Telja verði að á meðan ekki séu gerðar athugasemdir við stöðu bótasjóða þá geti tryggingarfélag sagt að aðili sem geri váttryggingarsamning við félagið sé sannarlega tryggður. Hugtakið trygging feli þannig í sér fullyrðingu um að það sé 100% að ef skilmálar tryggingarinnar verði virkir þá fái tryggingartaki það fé sem honum beri samkvæmt váttryggingarsamningi.

Ef ekki yrði fallist á þennan skilning myndi það þýða að tryggingarfélögum væri óheimilt að auglýsa vörur sínar undir heitinu trygging þar sem alltaf geti komið til einhverjar aðstæður sem valdi því að félagi geti ekki staðið við trygginguna. Eins og áður segi feli ákvæði 9. gr. laga nr. 57/2005 ekki í sér að félögum sé óheimilt að fullyrða heldur einungis það að fullyrðingar byggi ekki á veikum grunni eða hæpnum forsendum.

Líkt og rakið hafi verið byggi auglýsingar Sparnaðar m.a. á þeirri staðreynd að bótasjóðir hins þýska félags séu af þar til bærum aðilum taldir fullnægjandi til að mæta váttryggingarskuld félagsins. Þessu til viðbótar sé þýska félagið einnig aðili að tryggingarsjóði þýskra líftryggingarfélaga. Komi til þess að sjóðurinn taki yfir bótasjóð einstaka líftryggingarfélags haldist váttryggingasamningar félagsins að öllu leyti óbreyttir. Komi til að sjóðurinn geti ekki heldur staðið undir skuldbindingum sínu geti þýska fjármálaeftirlitið lækkað skuldbindingar samkvæmt váttryggingasamningum um 5%.

Sparnaður geti ekki fallist á að þær upplýsingar sem fram komi í auglýsingunum séu villandi skv. lögum nr. 57/2005 heldur sé um réttmætar fullyrðingar að ræða, bæði á grundvelli þeirra skilyrða sem sett eru fyrir beitingu ákvæða laganna sem og á grundvelli útskýringa á eðli starfseminnar og tryggingasjónarmiða.

Að lokum er tekið fram að þær auglýsingar sem gerð er athugasemd við eru að þýskri fyrirmynd og engar athugasemdir hafi verið gerðar í Þýskalandi við auglýsingarnar.

2.

Bréf Sparnaðar var sent Landsbankanum til umsagnar með bréfi Neytendastofu, dags. 19. nóvember 2009. Svar barst með bréfi Landsbankans, dags. 4. desember 2009.



Í bréfinu kemur fram að jafnvel þó að um sé að ræða sammingsbundið endurgjald verði að telja afar vafasamt að fullyrða að um sé að ræða 100% örugga fjárfestingu enda verði ekki litið fram hjá því að um mótaðilaáhættu sé að ræða, þar sem til tryggingar þeirri sammingsbundnu greiðslu standi verðmæti í bótasjóði. Í bréfi frá Bayern komi fram að mat á verðmæti þess sjóðs geti verið breytingum háð og hafi þýska fjármálaeftirlitið heimild til að lækka skuldbindingar samkvæmt váttryggingarsamningum um 5%. Sú fullyrðing ein hljóti að vekja upp þá spurningu hvort að fullyrðing um 100% örugga fjárfestingu fái staðist, óháð því hvað sammingskilmálar kveði á um.

Þó það hafi ekki komið fram í upphaflegri kvörtun Landsbankans þá sé einnig talið nauðsynlegt að líta til ákvæðis 2. mgr. 9. gr. laga nr. 57/2005 þegar Neytendastofa taki afstöðu til umræddrar auglýsingar. Það blasi við Landsbankanum að ekki sé getið um mjög mikilvæg atriði í auglýsingunum sem skipti neytendur miklu máli þegar þeir taki ákvörðun um það hvar þeir ætli að ávaxta fé sitt.

Engu sé getið um gengisáhættu sem viðskiptavinur taki þegar hann geri samning við Bayern. Íslenskir viðskiptavinir hafi jafnan laun í íslenskum krónum en sparnaður viðskiptavina sé í evrum. Íslenskir sparendur þurfi að kaupa gjaldeyri fyrir íslenskar krónur þegar fjárfest sé og fái trygginguna greidda út í erlendum gjaldeyri sem hugsanlega þurfi svo að skipta aftur í íslenskar krónur. Gengi gjaldmiðlanna hafi því veruleg áhrif á þá fjárhæð sem viðskiptavinur geti lagt fyrir í hverjum mánuði, sem og það hve háa fjárhæð hann fái í íslenskum krónum út úr tryggingunni í lok samningstímans. Þá sé jafnframt rétt að benda á að samkvæmt ákvæðum sammings við Bayern er greiðsla á tryggingarfjárhæðinni háð því að viðskiptavinurinn óski ekki eftir því að fá tryggingarfjárhæðina fyrr en að samningstímanum liðnum. Vilji viðskiptavinur fá fjárhæðina greidda út fyrr sé ljóst að viðskiptavinur fái ekki 100% endurheimtu fjármuna sinna.

3.

Bréf Landsbankans var sent Sparnaði til umsagnar með bréfi Neytendastofu, dags. 8. desember 2009. Svar barst með bréfi, dags. 30. desember.

Í bréfinu kemur fram að misskilnings virðist gæta í bréfi Landsbankans. Landsbankinn staðhæfi að fullyrðing Sparnaðar sem fram komi í umræddum auglýsingum verði hrakin með þeim rökum að þýska fjármálaeftirlitið hafi heimild til að lækka skuldbindingar skv. váttryggingarsamningi um 5%. Landsbankinn haldi því fram að það eitt og sér vekji upp spurningar, óháð því hvað sammingskilmálar kveði á um. Ef heimasíða þýska tryggingarsjóðsins sé skoðuð og þær upplýsingar sem þar komi fram athugaðar betur sjáist að um sé að ræða allra ýrtruðu undantekningarheimild. Á síðunni komi fram að í þeim undantekningartilfellum sem sjóðurinn hafi yfirtekið skuldbindingar hafi þær verið tryggðar að fullu. Þessar upplýsingar liggi fyrir ef grennslast sé frekar fyrir um sjóðinn.



Skilmálar Sparnaðar séu samningsbundnir og gildi um þá, eins og aðrar slíkar skuldbindingar, meginreglan um skuldbindingargildi samninga. Auglýsingarnar byggja á þeim skilmálum sem viðskiptavinir skrifi undir og skuldbindi þar með Sparnað til að uppfylla samninginn samkvæmt efni sínu.

Ítrekað er að auglýsingarnar séu byggðar á skuldbindandi skilmálum og því alls ekki villandi fyrir neytendur. Þar af leiðandi brjóti þær ekki gegn ákvæðum laga nr. 57/2005.

Vísað er til þess að í bréfi Landsbankans sé fjallað um að auglýsingarnar séu villandi vegna gengisáhættu. Af hálfu Sparnaðar er bent á að Landsbankinn hafi ekki tekið tillit til jákvæðra gengisáhrifa, eingöngu neikvæðra. Jákvæð gengisáhrif verði til þess að sjóðurinn leiðrétti sig sjálfur og því sé ekki rétt að halda því fram að gengisáhrif ein og sér verði til þess að auglýsingarnar teljist villandi.

Auglýsandi þurfi að geta fært sönnur á fullyrðingar sem fram komi í auglýsingum, skv. 4. mgr. 6. gr. laga nr. 57/2005. Í bréfi sínu byggja Landsbankinn á 2. mgr. 9. gr. um villandi aðgerðarleysi. Eðli auglýsinga sem birtar séu í fjölmiðlum sé á þá leið að ekki sé hægt að fara fram á að allir þeir skilmálar sem komi fram í samningssambandi neytenda og viðsemjenda séu útlistaðir. Í auglýsingum séu kjör sett upp í einfalda mynd þar sem helstu upplýsingar komi fram. Þannig geti neytendur á auðveldan hátt séð helstu atriði þess sem í boði eru og í kjölfarið kynnt sér þær forsendur sem hið auglýsta byggir á. Af þessu leiði að ef auglýsing byggir fyllilega á skilmálum sé ekki hægt að halda því fram að hún sé villandi eða ósanngjörn.

Þá eru ítrekuð fyrri rök.

4.

Með bréfi Neytendastofu til Sparnaðar, dags. 19. janúar 2010, óskaði stofnunin eftir afriti af samningi Bayern við neytendur um viðbótarlífeyristryggingu þar sem fram komi þeir skilmálar sem fullyrðingar í auglýsingunum eru byggðar á. Svar barst með bréfi, dags. 1. febrúar 2010. Í bréfinu segir að samningar Bayern séu þannig byggðir upp að gerður sé samningur um viðbótartryggingarvernd með tryggðum lágmarksgreiðslum. Um þann samning gildi svo almennir skilmálar um söfnunarlífeyristryggingu. Skilmálar samninga um viðbótartrygginga-
vernd gangi framar en almennir skilmálar um söfnunarlífeyristryggingu.

Almennir skilmálar söfnunarlífeyristrygginga og umsókn séu, að undanskildum breytingum til samræmis við lög nr. 129/1997, að fullu gerðir eftir þýskri fyrirmynd og í samræmi við kröfur sem gerðar eru í neytendamálum þar í landi.



Með bréfinu fylgdi afrit af umsókn og samningi Bayern þar sem fram koma almennir skilmálar þjónustunnar.

III. Niðurstaða

1.

Í máli þessu hefur NBI hf., Landsbankinn, kvartað yfir auglýsingum Sparnaðar ehf. á Beyern – Líf viðbótarlífeyri. Snýr kvörtunin að fullyrðingunum: „100% fjármagnsvernd – örugg ávöxtun“, „Þegar um er að ræða þitt eigið fjárhagslegt öryggi á efri árum verður eitt sífellt mikilvægara! Að fjárfestingin sé 100% örugg til þess að þú getir notið eftirlaunaaldursins – óháð því hvaða aldri þú nærð“ og „Nánari upplýsingar um 100% örugga fjárfestingu er að finna á www.sparnadur.is eða þú hringir einfaldlega í einn af okkar vottuðu ráðgjöfum“. Landsbankinn telur fullyrðingarnar villandi og rangar þar sem það fáist varla staðist að ávöxtun á fjármálamarkaði sé 100% örugg. Þá telur Landsbankinn upplýsingar skorta í auglýsingarnar. Af hálfu Sparnaðar er því hafnað að auglýsingarnar séu villandi eða rangar. Um sé að ræða tryggingu ekki greiðslu inn á t.d. fjárvörslureikning, í sjóð eða á innlánsreikning. Fullyrðingarnar séu byggðar á samningsskilmálum trygginganna og því séu þær réttar.

Af hálfu Landsbankans hefur verið vísað til ákvæða b. liðar 1. mgr. 9. gr. og 2. mgr. 9. gr. laga nr. 57/2005. Þá var í bréfi Neytendastofu, dags. 28. september 2009, einnig vísað til ákvæða 5. og 8. gr. sömu laga.

Í 5. gr. laga nr. 57/2005 er lagt almennt bann við óréttmætum viðskiptaháttum, áður en, á meðan og eftir að viðskipti með vöru fer fram eða þjónusta er veitt. Hvað teljist til óréttmætra viðskiptahátta er nánar tilgreint í III. – V. kafla laganna.

Ákvæði 1. mgr. 8. gr. laga nr. 57/2005 er svohljóðandi:

„Viðskiptahættir eru óréttmætir ef þeir brjóta í bága við góða viðskiptahætti gagnvart neytendum og raska verulega eða eru líklegir til að raska verulega fjárhagslegri hegðun neytenda. Viðskiptahættir sem brjóta í bága við ákvæði kafla þessa eru alltaf óréttmætir.“

Ákvæðinu er, skv. umfjöllun í greinargerð með frumvarpi til laga nr. 50/2008, ætlað að taka til viðskiptahátta sem hafa áhrif á ákvörðun neytenda um að eiga viðskipti. Við mat á því hvort um óréttmæta viðskiptahætti sé að ræða skv. ákvæðinu er litið til þess hvort háttsemin geri það að verkum að hinn almenni neytandi taki ákvörðun um að eiga viðskipti sem hann hefði ella ekki tekið og raski þar með fjárhagslegum hagsmunum hans eða hafi áhrif á fjárhagslega hegðun.



Í 9. gr. laganna er um það fjallað að viðskiptahættir teljist villandi ef þeir séu líklegir til að blekkja neytendur, t.d. með almennri framsetningu þó gefnar séu upp réttar staðreyndir, eða ef neytendum eru veittar rangar upplýsingar í þeim tilgangi að hafa áhrif á ákvörðun þeirra um að eiga viðskipti. Í a.–g. lið málsgreinarinnar eru tilgreindar þær röngu upplýsingar sem átt er við og í b. lið segir:

„helstu einkenni vöru eða þjónustu, t.d. notkun, samsetningu eða árangur sem vænta má af notkun hennar“

Þá segir í 2. mgr. 9. gr. laganna:

„Viðskiptahættir eru villandi ef ekki er greint frá upplýsingum sem telja má að almennt skipti máli fyrir neytendur eða þeim er leynt og þær eru til þess fallnar að hafa áhrif á ákvörðun neytenda um að eiga viðskipti.“

Skv. ákvæðinu teljast viðskiptahættir villandi ef fyrirtæki leynir upplýsingum sem skipta máli við ákvörðun um að eiga viðskipti eða þær eru veittar á óljósan eða margræðan hátt. Í greinargerð með ákvæðinu kemur fram að hafa megi þau atriði til hliðsjónar sem tilgreind eru í 1. mgr.

2.

Í auglýsingum Sparnaðar fyrir Bayern er fullyrt að viðskiptavinir njóti 100% fjármagnsverndar og því sé ávöxtunin örugg. Bayern er staðsett í Þýskalandi og því spara viðskiptavinir félagans í evrum. Neytendur á Íslandi sem hyggjast nýta sér þjónustu Bayern og þiggja laun í íslenskum krónum kaupa því evrur fyrir sínar íslensku krónur og ávaxta fjármunina í evrum. Þegar að því kemur að sparnaðurinn er tekinn út greiðir Bayern hann út í evrum sem íslenskir neytendur þurfa síðar að selja fyrir íslenskar krónur til að geta nýtt sér þær hér á landi.

Í umsókn um viðbótartryggingavernd Bayern segir m.a.: *„Rétthafi tryggingabótanna tekur á sig vissa gengisáhættu með því að fjárfesta í evrum. Ef gengi evrunnar lækkar að verðgildi miðað við gengi innlenda gjaldmiðilsins leiðir það til verðfalls á bótagreiðslum. Hækkað gengi evrunnar gagnvart innlenda gjaldmiðlinum getur aftur á móti leitt til aukins verðmætis bótagreiðslanna.“* Ákvæði skilmála tryggingarinnar um að: *„Þegar (flýttar) lífeyrisgreiðslur hefjast er tryggt að í minnsta lagi öll þegar innborguð iðgjöld verði endurgreidd í formi (flýtt) lífeyris (iðgjaldavarðveislutrygging)“* á því eingöngu við um þá fjárhæð sem greidd hefur verið Bayern í evrum. Að mati Neytendastofu fær ekki staðist að auglýsa örugga ávöxtun og láta í veðri vaka að viðskiptavinir Sparnaðar muni ekki, undir neinum kringumstæðum, verða fyrir tapi eða rýrnum fjármuna þegar ljóst er skv. umsókn að viðskiptavinurinn ber áhættu af hugsanlegum



gengisbreytingum. Verði sveiflur á gengi gjaldmiðlanna miklar, viðskiptavininum í óhag, er því ljóst að hann mun ekki njóta þeirrar ávöxtunar sem ábyrgst er.

Fullyrt er með afgerandi hætti að um 100% örugga ávöxtun sé að ræða þrátt fyrir að ljóst sé að viðskiptavinurinn taki á sig áhættu vegna gengisbreytinga. Fullyrðingin er því ekki rétt. Neytendastofa telur auglýsingarnar gefa neytendum villandi upplýsingar um þann ávinning sem þeir kunna að hljóta af viðskiptunum og brjóta gegn ákvæðum 5. gr., 1. mgr. 8. gr. og b. lið 1. mgr. 9. gr. laga nr. 57/2005. Með vísan til 2. mgr. 21. gr. b. sömu laga er Sparnaði bönnuð birting fullyrðingarinnar.

Í gögnum Sparnaðar hefur komið fram að sömu auglýsingar hafi verið birtar í Þýskalandi án athugasemda þýskra stjórnvalda. Eðli málsins samkvæmt taka viðskiptavinir Bayern sem búsettir eru í Þýskalandi ekki á sig gengisáhættu af samningum. Því hefur sú staðreynd, að þýsk stjórnvöld hafi ekki gert athugasemdir við auglýsinguna, að mati Neytendastofu ekki áhrif á mál þetta.

Í auglýsingum Sparnaðar kemur fram að um sé að ræða sparnað í Þýskalandi. Því telur Neytendastofa að leiða megi líkur að því að um sé að ræða sparnað í evrum sem felur ávallt í sér ákveðna gengisáhættu. Stofnunin telur þó að vísun Sparnaðar til þess að ávöxtun sé 100% örugg leiði til þess að greina verði frá þeim þáttum sem áhrif hafa á öryggi ávöxtunar. Hér að framan hefur verið rakið að fullyrðing um 100% örugga ávöxtun fái ekki staðist vegna gengisáhættu. Að mati Neytendastofu gefur fullyrðing Sparnaðar neytendum ástæðu til að ætla að gengisáhættu hafi með einhverjum hætti verið eytt. Að mati Neytendastofu eins og hér stendur sérstaklega á og með vísan til 2. mgr. 9. gr. laga nr. 57/2005 bar Sparnaði því að geta þess að samningurinn fæli í sér gengisáhættu. Sparnaður hefur því brotið gegn ákvæði 2. mgr. 9. gr. laga nr. 57/2005 með því að geta þess ekki í auglýsingunum að gengisáhætta hafi áhrif á ávöxtunina.



IV.

Ákvörðunarorð:

„Sparnaður ehf., Holtasmára 1, Kópavogi hefur með fullyrðingu um 100% fjármagnsvernd – örugga ávöxtun og fullyrðingu um að fjárfestingin sé 100% örugg í auglýsingum á Bayern Líf lífeyristryggingum brotið gegn ákvæðum 5. gr., 1. mgr. 8. gr. og b. lið 1. mgr. 9. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu.

Sparnaður ehf. hefur brotið gegn ákvæðum 2. mgr. 9. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, með því að geta þess ekki í auglýsingum á Bayern Líf lífeyristryggingum að gengisáhætta hefði áhrif á ávöxtun.

Með vísan til 2. mgr. 21. gr. b. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, bannar Neytendastofa Sparnaði ehf. birtingu framangreindrar auglýsingar og fullyrðinga um 100% fjármagnsvernd – örugga ávöxtun og að fjárfestingin sé 100% örugg. Bannið tekur gildi við birtingu ákvörðunarinnar. Verði ekki farið að banninu má búast við að tekin verði ákvörðun um viðurlög á grundvelli IX. kafla laganna.“

Neytendastofa, 17. maí 2010

Tryggvi Axelsson
forstjóri

Þórunn Anna Árnadóttir